

ЗМІНА СТРУКТУРИ ТОРГОВЕЛЬНОГО БАЛАНСУ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Гаврись О.М., Гаврись П.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків,
Хереус Холдінг ГмбХ, м. Ханану*

Важливим фактором, що впливає на рівень та динаміку економічного зростання, є структура та динаміка зміни торговельного балансу країни. Зовнішньоекономічна політика країни має бути спрямована, зокрема, на досягнення позитивного сальдо торговельного балансу, адже це є свідченням того, що економіка здатна акумулювати грошові ресурси. Ці ресурси будуть спрямовані не лише на поживлення внутрішнього попиту, але і на інвестиції, які в свою чергу стануть двигуном подальшого зростання. Оскільки сальдо є функцією від експорту та імпорту, то два основні напрямки досягнення та максимізації позитивного сальдо торговельного балансу – це збільшення експорту та зниження імпорту.

Аналіз динаміки зміни сальдо торговельного балансу України за останні 15 років (з 2001 по 2016 рр.) свідчить про те, що у 2015-2016 рр. вперше з 2004 р. було досягнуто позитивного сальдо [2]. В той же час, більш детальне дослідження структури експорту та імпорту показує, що цей результат було досягнуто виключно шляхом зменшення імпорту. Зокрема, у 2016 р. імпорт знизився рівно вдвічі по відношенню до 2013 р. – до \$38,46 млрд [2]. При цьому імпорт енергоносіїв знизився на 72% - з \$21,27 млрд. до \$ 5,93 млрд [2]. Це, безперечно, є позитивною новиною, однак різке зниження було досягнуто не за рахунок успішних структурних реформ, а завдяки, зокрема, глобальному зниженню цін на енергоносії. Так, середня ціна за барель нафти впала у 2016 р. порівняно з 2013 р. з \$104 до \$43 [1]. Іншим фактором стало зниження споживання через зменшення ВВП України майже вдвічі за той же період – з \$183,31 млрд. до \$93,27 млрд, а також через втрату контролю над часткою територій та відтік населення з України. З 2013 по 2016 рр. експорт теж зазнав стрімкого зниження – з \$63,32 млрд. до \$38,13 млрд [2]. Втім, за рахунок зростання експорту сільськогосподарської сировини зниження було не таким стрімким як зниження імпорту.

Сировинний та низькотехнологічний характер економіки України заважає досягненню сталого економічного зростання. Метою державної політики має бути не просто досягнення позитивного торговельного сальдо, а радикальна зміна структури торговельного балансу. Шляхами досягнення цих кроків можуть стати, зокрема, захист вітчизняного товаровиробника, удосконалення інструментів обмеження імпорту, покращення інвестиційного клімату, стимулювання інноваційної діяльності, тощо.

Література:

1. www.indexmundi.com
2. www.trademap.org